

تأثیر آگاهی از واقعیت‌های سازمان قبل از ورود، در کارآیی کارکنان نهاد «جذب و استخدام داوطلبان»

Dr. Ahmad Mehrniya

دکتر احمد مهرنیا

چکیده:

مقاله حاضر برگرفته از پژوهشی با موضوع "استراتژی جذب کارکنان عملیاتی نظامی، به منظور مقابله با تهدیدات" است.

از آغاز جنگ جهانی اول که اینده بکارگیری هوایپما در عملیات نظامی تنها پس از یازده سال از اولین پرواز محدود برادران رایت، سبب ورود این پدیده نو به عرصه نبردهای خونین شد، تا امروز یعنی کمتر از یک قرن تحولی در صنعت، تجهیزات، آموزش، تکنیک و تاکتیک‌های جنگ هوایی به وجود آمده است که تصور جنگی بدون نیروی هوایی تقریباً محال جلوه می‌کند. شاید حدود نیمی از عناصر این قدرت به منابع انسانی آن مربوط می‌شود و لذا تلاش برای جذب بهترین، کارآترین و متناسب‌ترین نفرات از وظایف مهم به حساب می‌آید. از آنجا که به نظر محقق آگاهی درست از واقعیت‌های سازمان قبل از ورود می‌توانست عملی در جهت استخدام کارکنای با کارآئی بالاتر باشد. روی این عامل تحقیق شد و تیجه نشان داد که متأسفانه در حال حاضر سیستم جذب و استخدام به گونه‌ای عمل می‌کند که درصد افراد آگاه و خیلی آگاه در مورد واقعیت‌های سازمانی که در نحوه خدمت آنان مؤثر بوده بسیار اندک است و این مسئله سبب شده استخدام شدگان اخیر که حداقل پنج سال از حضورشان در سازمان می‌گذرد دیدگاهی متفاوت با آنچه قبل از استخدام داشته‌اند، پیدا کنند. بنابر این عدم وجود

ترکیب مناسب آماری در نمونه، ادامه تحقیق را ناممکن ساخت. به هر حال نتایج جانبی تحقیق و پیشنهاد آن می‌تواند راهنمکشی تحقیقی دیگر با دستیابی به نتیجه دقیقی باشد.

واژه‌های کلیدی:

تیروی هوایی، جذب و استخدام، مشاغل عملیاتی، کارآیی، آگاهی‌های قبل از ورود.

Effects of Background knowledge on the Realities of the organization in the productivity of the staff of Iranian Air force

Abstract

This paper is an extract from a study entitled “ strategy of the Recruiting Military personnel in order to Fight the threats”.

Since the start of the world war I in which the notion of employing planes in bloody war just eleven years after the inventor of first airplanes by Right brothers was introduced till these days , which is less than a century , air defense system has experienced such remarkable developments in industry , equipment , training , techniques and tactics that it is unlikely to imagine a war without the involvement of air force. Probably about half of the parameters of such a power is attributed to human sources. That is why any attempts to recruit the best and most qualified candidates for such an important position is of great significance. Given the that prior knowledge of the realities and nature of the organization, I – I . Air force, can play a crucial role in recruiting qualified candidates, the researcher focused on testing it. The findings show that the recruitment mechanisms and procedures are in a manner that few of the candidates are aware of the nature of the organization and process of employment and service in it. The situation has caused the personnel who are at most in their fifth year of employment to have significantly different views compared to those of prior to employment of course, heterogeneous composition of the participants did not allow further research, however, the findings may shed some lights on findings access to much mane valid and reliable results.

Key words:

Air force, Recruitment, Operational positions, productivity, Background knowledge

مقدمه:

نیروی هوایی با استناد به جنگ‌های اخیر آمریکا و متحدین او علیه افغانستان، عراق، صربستان، و چندین عملیات نسبتاً کوچکتر دیگر، توانست نقش استراتژیک خود را در عملیات نظامی به اثبات برساند. و نشان دهد که می‌توانند نقشی تعیین کننده در سرنوشت نبردها ایفا کند. «تأثیر عملیات کترول هوایی مشترک طی چند روز اول جنگ خلیج (فارس) ماهیتاً استراتژیک بود، چرا که آنها قصد داشتند هیچ‌گونه عملیات زمینی ضرورت پیدا نکنند تا درگیر آن شوند. مگر آنکه حملات هوایی نیروهای ائتلاف، نیروی زمینی دشمن را تا سطح مطلوبی از نظر توان رزمی نابود کرده باشد» (لامب، ۱۹۹۹ ص ۸)، حضور نیروی هوایی در کنار سایر نیروهای نظامی و انجام عملیات مشترک، علاوه بر ارتقاء روحیه رزمندگان، می‌توانند در سرعت خاتمه جنگ و کاهش تلفات و خسارات خودی و حتی وارد نمودن خسارات و خسایات کاری برنامه‌ریزی شده بر دشمن نیز مؤثر باشد. لازم به ذکر است نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران (نهادها) در خلال جنگ تحمیلی، با وجود مشکلات عدیدهای که به سبب تحریم‌های نظامی، اقتصادی، فشارهای سیاسی و حمایت همه جانبه مالی، فنی، آموزشی و تجهیزاتی قدرت‌های بزرگ و کوچک در کنار واکذاری اطلاعات لحظه‌ای صحنه نبرد که از طرق مختلف از جمله رادارهای پرنده آمریکا به دشمن بعثی صورت می‌گرفت، توانست سهم به سزاوی در پیروزی‌های نظامی و حتی سیاسی^۱ ایران اسلامی

^۱- حمله به پایگاه اج-۳ یا عملیات الولید در غربی ترین نقطه خاک عراق و در کنار مرز اردن، و شکستن سد پاندندی خل ناپذیر فضای بغداد، در زمانی که آماده برگزاری اجلاس سران کنفرانس اسلامی می‌شد، نقطه عطفی بود در عملیات نیروی هوایی در بعد آثار سیاسی، که سبب افزایش روحیه نیروهای خودی و کشورهای دوست، و تنزل روحیه و تقویت بازدارندگی در مقابل دشمنان بالقوه گردید.

داشته، و امروز یا عث افتخار و غرور ملت بزرگ ایران باشد. با این توصیف منطقی است که به دنبال راهکارهایی بود تا همواره اثربخشی و کارآیی این نیرو در مسیر تکامل افزایش یابد. از آنجا که یکی از بخش‌های قدرت هوایی را منابع انسانی آن تشکیل می‌دهد، و کیفیت این نیروها اثر مستقیم و مؤثر در کارآیی و توانمندی آن دارد، انتخاب نیروی مناسب قدم اول در این راستا است. آنچه در تحقیق فوق به آن توجه شد، تأثیر اطلاعات و آگاهی‌های صحیح از واقعیت‌های شغل (RJP) در کارآیی داوطلبان استخدام قبل از ورود به سازمان است. واقعیت‌های مسلّعی چون خدمت در شرایط سخت، خدمت اجباری در پگان‌های دور از مرکز یا موطن اصلی، عدم آزادی و استقلال شغلی، سیستم سلسله مراتبی نسبتاً خشک، حقوق و مزایای کم در مقایسه با نوع خدمت، شرایط استفاده از مسکن سازمانی، شرکت در مأموریت‌های متعدد و دور از خانواده، و بسیاری عوامل دیگر، که کارکنان بعد از استخدام با آن مواجه خواهند شد. این امر برای کارکنان عملیاتی به مراتب دشوارتر از سایر مشاغل خواهد بود. زیرا آنان علاوه بر مسایل فوق بایستی در آموزش‌های سخت، رزمایش‌ها و به هنگام جنگ در نوک حمله حضور داشته باشند. کارکنان عملیاتی شامل خلبانان شکاری بمبافکن، خلبانان ترابری تاکتیکی، خدمه سیستم‌های موشکی و توب‌های پدافندی، کارکنان سایت‌های رادار، نیروهای آتش‌نشانی، تیم‌های امداد و نجات، اعم از افسران و درجه‌دارانی هستند که به طور مستقیم با عملیات دشمن درگیر می‌باشند.

روش اجرای پژوهش:

تحقیق به صورت کاربردی و روش موردنی ذمینه‌ای انجام شده، و دو جامعه آماری دارد. جامعه اول مسئولین رده بالای سازمان با نمونه تصادفی ۳۹ نفر، و نمونه دوم کارکنان عملیاتی با سن خدمت حداقل پنج سال در متتجاوز از ۲۴ پگان عملیاتی، به صورت تصادفی طبقه‌ای و به حجم ۹۰ نفر (به شرح جدول ۱) می‌باشند. ایزارهای

جمع آوری اطلاعات را مصاحبه حضوری با اکثر مستولین رده اول و دوم وقت نهادا، ارائه دو پرسشنامه مجزا برای ایشان و آزمودنی ها، همچنین مطالعات کتابخانه ای و اینترنت، روش های میدانی، مشاهده عینی، بررسی قوانین و دستورالعمل های موجود جذب و استخدام تشکیل داده اند. تحلیل اطلاعات جمع آوری شده با بهره گیری از نرم افزار SPSS و تکنیک های آمار توصیفی و استنباطی، و همچنین آزمون های آماری از جمله "مجذور کا" یا "خی ۲"، "ضریب همبستگی"، "نسبت موفقیت در یک جامعه"، "ضریب توافقی" و ... انجام شده است.

چون امکان دسترسی به منابع علاقمند به استخدام در نهادا وجود نداشت، قدمت خدمت پنج سال سبب محدودتر شدن تحقیق به سال های اخیر شده که نتیجه دقیق تری به دست می دهد. لیکن اشکال آن در این است که دانشجویان و هنرآموزانی که به هر دلیل در هنگام دوره آموزشی نخواسته یا نتوانسته اند تحصیل را ادامه بدهند و جزء گروه جذب شده نامتناسب واقعی محسوب می شوند، مورد آزمون قرار نگرفتند.

گروه شغلی	درجه	فراواز	ف. نسبی	فراوانی ن. تجمعی
آتش نشان	درجه دار	۴	۴/۴	۴/۴
ترازوan پرواز	درجه دار	۱	۱/۱	۵/۵
خدمه توپ	درجه دار	۸	۸/۹	۱۶/۸
خلیان و کلین عقب	افسر	۳۲	۳۰/۷	۴۹/۹
دیسچ عملیات	درجه دار	۳	۲۳	۵۳/۲
رادر اسکایگارد	افسر	۳	۲۳	۵۶/۰
عملیات توپ	درجه دار	۳	۲۳	۵۹/۸
عملیات موشک	افسر	۲	۲۲	۶۲/۱
کارشناس رادر	افسر	۳	۲۳	۶۵/۴
کنترل شکاری	افسر	۹	۱۰/۹	۷۵/۰
کنترل و فرماندهی	افسر	۷	۷/۸	۸۳/۳
متخصص شم ه	درجه دار	۱	۱/۱	۸۴/۴
مراقبت پرواز	افسر	۱۲	۱۴/۴	۸۹/۹
مهندس پرواز	افسر	۱	۱/۱	۱۰۰/۰
جمع کل		۹۰		۱۰۰/۰

جدول شماره ۱: طبقه بندی اعضای نمونه به صورت تصادفی

فرضیه تحقیق ادعا دارد که "بین میزان اطلاعات و آگاهی داوطلبان استخدام از واقعیت‌های سازمان، با کارآیی آنان پس از ورود، بستگی مثبت وجود دارد" لذا برای ارزیابی میزان آگاهی نمونه شش سؤال به آنان، و دو پرسش به مسئولین، ارائه شد، تا نتیجه دو مجموعه سوالات تلفیق، و نتیجه کلی برای تعیین همبستگی با کارآیی مورد استفاده قرار گیرد. جمع‌بندی پاسخ‌ها نشاندهنده اطلاعات کم کارکنان مورد آزمون بود.

فرضیه فوق بر مبنای این سوال طرح شد که "آیا بین میزان آگاهی‌های داوطلبان استخدام در مشاغل عملیاتی، از واقعیت‌های سازمان قبل از ورود، و کارآیی آنان (نمره ارزیابی، تناسب شغلی و رضایتمندی) بستگی مثبت وجود دارد"؟

با توجه به سوال و فرضیه، "کارآیی" متغیر وابسته و "آگاهی صحیح از واقعیت‌های سازمان، قبل از ورود" متغیر مستقل است. ضمناً توزیع محدود کارکنان با توجه به سطح اطلاعات ۹۵٪ محاسبه شد. هدف از انجام تحقیق، ارائه الگوی جذب و گرینش افراد مناسب با نیاز سازمان، از منظر موضوع مورد بررسی، به منظور ارتقاء سطح کارآئی است.

آگاهی‌های فرد از واقعیت‌های سازمان قبل از ورود (RJP)

معمولاً مسئله جذب بیشتر از دیدگاه سازمان مد نظر قرار می‌گیرد. لیکن از آنجا که در طرف دیگر معادله، فرد داوطلب قرار داشته، و انگیزه‌ی برای ورود به سازمان اهمیت بسزایی دارد، لازم است از منظر متقاضیان کار نیز به بررسی موضوع پرداخت. نتیجه مطالعات انجام شده در زمینه انتخاب شغل و ورود به سازمان نشان می‌دهد که عوامل متعددی گاه به تنها و گاه به صورت جمیعی بر انگیزه فرد برای ورود به سازمان اثر می‌گذارند. این عوامل را می‌توان به طور کلی تحت سه عنوان عوامل فردی، عوامل سازمانی و عوامل محیطی تقسیم‌بندی نمود.

آگاهی‌های فرد از واقعیت‌های سازمان قبل از ورود، که در واقع سازنده دیدگاه اولیه او نسبت به سازمان است، عبارت است از «هر بخشی از مراحل انتخاب شغل که به متقاضی یک دیدگاه روشی از این که شغلی که او در آن استخدام خواهد شد، چگونه خواهد بود، می‌دهد. این امر معمولاً در اوایل فرآیند انتخاب اتفاق می‌افتد» (www.bigby.com/slctsatsatellite/rjppss.htm).

دسته عواملی است که در صورت استخدام به نحوی از انجاء با رفتار فرد در سازمان ارتباط پیدا نموده و آن را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

الف - عوامل فردی؛ آن دسته از صفات و ویژگی‌های فردی می‌باشند که رفتار فرد در سازمان را تحت تأثیر قرار می‌دهند. از جمله این عوامل؛ سن، جنسیت، غریزه، تجربه، توانایی جسمی و ذهنی، آموزش، تحصیلات، هوش، خردگرایی، شخصیت، نیازها، وفاداری، ارزش‌ها، علایق، تعهد، پذیرش خطر، فشار عصبی، اخلاق کاری، ادارک، تخیل، میل به تحقیق و جستجو، باور، اسناد، گرایش، موقعیت اجتماعی، قرارداد روانی، انتظارات و منزلت هستند.

ب - عوامل سازمانی؛ آن دسته از متغیرهای سازمانی هستند که بر رفتار فرد اثر می‌گذارند. فرد برای انتخاب شغل و ورود به سازمان علاوه بر اینکه تحت تأثیر عوامل فردی و محیطی قرار دارد، در جستجوی سازمانی برمی‌آید که از حداقل امکانات برای برآوردن نیازهایش برخوردار باشد و امکان ورود به آن نیز وجود داشته باشد. عواملی که بر تصمیم فرد برای ورود به یک سازمان خاص اثر می‌گذارند عبارتند از: سیستم حقوق و پاداش، نحوه تشویق و تنبیه، احتمال ورود، ساختار سازمان، مکان جغرافیایی، تعداد محل‌های بلاقصدی، روش گرینش، اندازه، وسعت، و اعتبار اجتماعی سازمان، تعداد سازمان‌های استخدام کننده، نوع خدمات و کالا، وضعیت شغل (وسعت شغل، سطح شغل و نقش) اندازه گروه کاری، سبک رهبری، روابط بین کارکنان، فرصت‌های پیشرفت، رتبه و مقام اشخاص، مشاغل موجود، سازگاری نقش کاری با سایر نقش‌ها و امکانات رفاهی که در اختیار کارکنان قرار می‌دهد.

ج - عوامل محیطی؛ آن دسته از متغیرهایی هستند که خارج از کنترل فرد و سازمان بوده، و به طور مستقیم یا غیر مستقیم بر رفتار کارکنان اثر می‌گذارند.

متغیرهای؛ سوابق خانوادگی، فرهنگ، تکنولوژی، اقلیم، سوابق، قوانین و الگوهای اجتماعی، شرایط اقتصادی، نیازمندی اجتماعی و عوامل دیگر از این جمله‌اند.

اما سازمان‌ها تا چه حد به این نیاز داوطلبان در رابطه با اطلاع از وضع سازمان که جزء مسئولیت‌های ایشان است پاسخ درست می‌دهند. و داوطلبان تا چه اندازه مشتاقند که به هر شکل ممکن، قبل از اینکه به استخدام سازمانی درآیند از وضعیت دقیق آن مطلع شوند تا بعد از ورود، دچار مشکلات عدیده نشده و خود را طلبکار سازمان ندانسته و احساس آنکه فریب خورده‌اند را نداشته باشند.

مگر نه اینکه مسئولین منابع انسانی سازمان‌ها بایستی به دنبال جذب و گرینش بهترین و مناسب‌ترین نیروها، برای مشاغل مربوطه باشند. چنانکه در دستورالعمل تأمین نیروی انسانی اجا^۲ از منابع تأمین آمده است: «افراد نیروهای نظامی چه در ستاد و چه در صف دوشادوش فرمانده حرکت می‌کنند و به عنوان رکنی جدایی ناپذیر از وی به حساب می‌آیند. فرمانده باید به این موضوع توجه کامل داشته باشد که، این افراد تحت امر او هستند که فرماندهی را برای وی ممکن می‌سازند. او نمی‌تواند بدون افراد کارآمد از توانایی‌های خود بهره ببرد و بحران را هدایت کند. لذا امروزه داشتن نیروی خوب یک دیدگاه و نگرش است».

«جفری پفر نیز (Phaffer) در کتاب "کسب مزیت‌های رقابتی از طریق منابع انسانی" آورده است که؛ مزیت رقابتی غایی امروز در بازارهای بین‌المللی به چگونگی استخدام و اداره منابع انسانی بستگی دارد. در زمانی که نظریه پردازان و محققان ادعا می‌کنند، منابع انسانی مهمترین منبع استراتژیک سازمان‌ها به حساب می‌آیند و ایجاد مزیت رقابتی هستند، و در شرایطی که فناوری پیشرفته را بدون حضور منابع

انسانی فرهیخته، ناتوان تلقی می‌کنند، شاهد مشکلات فراوان در این حوزه از سازمان‌های کسب و کار هستیم. این مشکلات، که بخش عمده وقت مدیران را به خود مشغول داشته، آثار مشهودی دارد که عمده آنها پائین بودن کیفیت کار و بهره‌وری می‌باشد» (میرسپاسی، ۱۳۷۸ ص ۴).

همچنین «به منظور دستیابی به هدف‌های خود، سازمان باید از داشتن افرادی با کیفیت‌های مناسب در مکان و زمان‌های مشخص مطمئن باشد. برخی از وظایف اولیه در جهت نیل به این هدف‌ها، برنامه‌ریزی نیروی انسانی، استخدام و گزینش است» (جزئی، ۱۳۸۴ ص ۳۴).

لازم به ذکر است شورای برنامه‌ریزی نیروی انسانی کمیته گزینش و استخدام سماجا در قالب «طرح ریزی و برنامه‌ریزی دفاعی» در «پروژه رسالت» اهداف زیر را به منظور ضابطه‌مند و کیفی نمودن گزینش و استخدام در ارتش جمهوری اسلامی ایران، مطرح نموده است: الف- بررسی چالش‌ها و مشکلات موجود در سیستم فعلی جذب و گزینش (تجدد نظر در روش‌های جاری اجرایی و شناسایی نقاط قوت و ضعف) و ارائه طرح و راه حل‌های منطقی، مناسب و کارساز در جهت تغییر این سیستم به یک سامانه پویا، سریع و مطلوب. ب- همچنین استفاده بهینه از منابع و امکانات موجود در جهت توسعه تبلیغات به منظور ترغیب و جذب مطلوب جوانان و گزینش اصلاح. ت- توسعه و بهینه سازی امور دفاتر نمایندگی در مراکز استان‌ها. و ث- اهداف اداری، پشتیبانی و مالی. و سپس با تشریح طرح به موضوعات: الف- آشنایی با وضعیت گزینش فعلی. ب- آگاهی از چالش‌ها و مشکلات آن. و ج- ارائه طرح پیشنهادی در جهت نیل به اهداف مورد نظر طرح پرداخته است (برداشت از مدرک پروژه رسالت، کمیته گزینش و استخدام- سماجا). به نظر محقق یکی از راه‌های دستیابی به اهداف

فوق، که در مفاد متن بالا نیامده است، ارائه اطلاعات دقیق از واقعیت‌های سازمان به داوطلبان است.

ورود سازمانی عبارت است از؛ «پیوستن اعضاء جدید به سازمان. فرآیند ورود به سازمان را می‌توان به سه مرحله نسبتاً مشخص تقسیم کرد؛ مرحله اول، شامل دوره آمادگی و جمع آوری اطلاعات و آشنایی توسط فرد، استخدام و گزینش توسط سازمان که قبل از قبول شغل توسط فرد به وقوع می‌پیوندد. و بالاخره تصمیم به استخدام قطعی فرد که آغاز مسیر شغلی می‌باشد.» (معمارزاده، ۱۳۷۵ ص ۶).

در ایران به علل زیر "ورود سازمانی از دیدگاه فرد" کمتر مورد توجه قرار داشته:

- ۱) ناچیز بودن اطلاعات و نتایج مطالعات درباره "ورود سازمانی".
- ۲) تحقیقات بسیار کم درباره "ورود سازمانی" به ویژه از دیدگاه فرد، با توجه به حجم عظیم نیروی کار.
- ۳) نگاه به فرد به عنوان عامل اتفاعالی در فرآیند استخدام، توجه بیش از حد بر نیازمندی‌های سازمان و به فراموشی سپردن این حقیقت که افراد نیز انتخاب کننده سازمان می‌باشند و ...
- ۴) عدم ارضاء حداقل نیازهای کارکنان، که علی‌رغم انتظارات آنان بوده و بسته به شرایط و نوع سازمان، معمولاً سبب ترک کار عده‌ای در اولین ماههای ورود می‌شود، به طور کلی نشانه این واقعیت‌اند.

با پیش‌فرض فوق قصد داریم عواملی که بر انگیزه فرد برای ورود به سازمان و ماندگاری او اثر می‌گذارند را شناخته، و بدانیم که دادن آگاهی‌های صحیح به مقاضیان ورود درباره آن عوامل، چقدر باعث ایجاد تغییر در جذابیت سازمان و در نتیجه انگیزش فرد می‌گردد. بدین‌سان می‌توانیم یک ورود سازمانی با سازگاری متقابل

را به نحوی که هنگام برخوردار شدن سازمان از توانائی‌های فرد، او نیز در محیط سازمان احساس رضایت کند پی‌ریزی نماییم.

«به طور کلی مستنه ورود فرد به سازمان طبق نمودار زیر به چهار صورت تحقق پیدا می‌کند» (معمارزاده، ۱۳۷۵ ص ۱۰):
محور تأمین ن. انسانی کارآمد

شکل ۱: نمودار سازگاری و ناسازگاری فرد و سازمان بعد از استخدام متقاضی

محور عمودی نمودار، مشخص کننده نیاز سازمان به توانائی‌ها و مهارت‌های فرد می‌باشد. که آن را «هدف تأمین نیروی انسانی (کارآمد) با حداقل هزینه» می‌نامیم. برای اینکه فرد بتواند وظایف محوله را به طور قابل قبولی انجام دهد باید دارای توانائی و مهارتی در سطح حداقل مهارت و توانایی مورد نیاز سازمان باشد.

محور افقی نشان دهنده انتظار فرد از سازمان است، که آن را تحت عنوان «هدف تأمین اهداف کارکنان و رفع احتیاجات مادی و معنوی و جلب رضایت آنان» می‌نامیم. فرد زمانی با علاقه وارد سازمان می‌شود که بداند سازمان به حداقل خواسته‌هایش توجه کرده، یا از این طریق به آنها خواهد رسید. توضیح اینکه اگر توانائی‌ها و مهارت‌های فرد زیر محور حداقل نیاز سازمان قرار گیرد، وقوع دو حالت محتمل است

. الف- محیط سازمان پاسخگوی حداقل نیاز فرد نمی‌باشد (ناحیه ۲).

ب- محیط سازمان با حداقل نیازهای فرد تطبیق دارد (ناحیه ۳).

در صورتی که توانائی ها و مهارت های فرد بالای محور حداقل نیازمندی سازمان قرار داشته باشد، باز وقوع دو حالت محتمل است.

جزئیات بیشتر در مورد هر یک از حالات چهارگانه این نمودار عبارتند از:

① "ناسازگاری فردی": در ناحیه ۱ فرد دارای حداقل مهارت و توانائی های

موردنیاز سازمان می باشد، لیکن محیط سازمان برای او ارضاء کننده نیست.

② "ناسازگاری متقابل": در ناحیه ۲ ضمن آنکه فرد قادر حداقل توانائی و

مهارت موردنیاز سازمان است، محیط سازمان نیز برای او ارضاء کننده نیست.

③ "ناسازگاری سازمانی": در این ناحیه، علی رغم اینکه فرد قادر حداقل توانائی ها و

مهارت های موردنیاز سازمان می باشد، محیط سازمان برایش ارضاء کننده است.

④: ورود به ناحیه چهار، ورودی هماهنگ و سازگار است. یعنی فرد از

حداقل مهارت و توانائی موردنیاز سازمان برخوردار بوده، و محیط سازمان نیز

برای او ارضاء کننده است. این حالت را "سازگاری متقابل" می نامیم.

ضروری است بدانید:

الف- ورود فرد به هر یک از نواحی چهارگانه به معنی توقف در آن ناحیه نخواهد بود. بلکه ایجاد تغییر در محیط سازمان، طرز تلقی، انتظارات و سطح نیازهای فرد باعث حرکت افقی او (حرکت از ناحیه ۱ به ۴ و ۲ به ۳ و بالعکس) و تغییر در مهارت ها و توانایی های فرد و یا تغییر نیازمندی های سازمانی سبب حرکت عمودی فرد (حرکت از ناحیه ۲ به ۱ و ۳ به ۴ و بالعکس) می گردد.

ب- ممکن است به دلایل موردنیازه، فرد از نواحی ۱ و ۲، سازمان را ترک نماید و یا سازمان در نواحی ۲ و ۳ به خدمت فرد خاتمه دهد. ترک سازمان از نواحی ۳ و ۴ قبل از ورود فرد به نواحی یک و دو، و اخراج فرد از نواحی ۱ و ۴ قبل از ورود او به نواحی دو یا سه محتمل به نظر نمی رسد.

ج- به علت شرایط بازار کار و یا هر دلیلی ممکن است فرد علی‌رغم علاقه و میل باطنی خود وارد سازمان (ناسازگاری فردی یا ناسازگاری متقابل) شود و در آن بماند. و یا سازمان علی‌رغم عدم تطبیق توانائی‌های فرد با حداقل نیازمندی‌ها، ناگزیر از استخدام افرادی (ناسازگاری سازمانی یا ناسازگاری متقابل) شود. در چنین حالاتی فرد ممکن است بر حسب مورد در نواحی ۱ یا ۲ و یا ۳ قرار گیرد.

«مفهوم پیش‌آگاهی واقع‌گرایانه، یا دادن اطلاعات واقعی در باره شغل و سازمان به متضادیان استخدام، یکی از راههای مقابله با ناسازگاری است. پیش‌آگاهی واقع‌گرایانه دقیقاً مانند واکسن از وقوع مشکل جلوگیری می‌کند ولی بعد از وقوع قادر به حل آن نیست» (مهرنیا، ۱۳۸۵ ص ۲۲۱).

لذا مسئله مهم ساختن باوری منطبق با واقعیات برای فرد است. چرا که نتیجه باورهای فرد نسبت به شغل یا رفتار آتی او مرتبط خواهد بود.

به شکل زیر توجه کنید:

شکل ۲: فرآیند باورهای شغلی فرد تا بروز رفتار عملی او

در بند الف آمد که، جابجایی سازگاری فرد و سازمان در طول خدمت محتمل است. لذا سازمان باید شرایط بهینه را برای حرکت یا ماندگاری کارکنان در منطقه "سازگاری متقابل" فراهم کند. «حفظ تناسب متقابل فرد و سازمان در طول خدمت، تنها وظیفه سازمان نیست. بلکه دو طرف باید در ایجاد این تناسب نقشی مؤثر ایفا کنند. لیکن سازمان به دلیل داشتن امکانات تخصصی و ستادی، برای طرح ریزی استقرار این تناسب، نقش کاملاً موثرتر بر عهده دارد» (مشیری، ۱۳۷۹ ص ۱۳۲).

از طرفی وجود تعداد متباھی اعضاء ناراضی در سازمان، می‌تواند مشکلاتی را برای سازمانی که در صدد استخدام نیروی جدید می‌باشد فراهم آورد. تفاوت عمدی بین دو استراتژی (دادن اطلاعات واقعی و روش مبتنی بر تبلیغات یک جانبه) آنست که در استراتژی اول (دادن اطلاعات واقعی) بر حقایق معینی که نوعاً بعد ضروری و غیر ضروری سازمان هستند تأکید می‌شود. اما در نگرش سنتی (تبلیغ یک جانبه) سعی بر آنست که تعداد متقاضی برای هر محل بلاتصدی از طریق معرفی آن به مثبت‌ترین روش ممکن، و گاهی با اغراق به حداقل افزایش داده شود.

«از دید سازمان یکی از عوامل اساسی برای یک استخدام خوب، وجود متقاضیان فراوان است. بدون وجود یک نسبت انتخاب قابل قبول، هیچیک از برنامه‌های انتخاب دارای ارزش نخواهد بود. نوع برنامه انتخاب که توسط سازمان بکار گرفته می‌شود ممکن است در درجه جذابیت کار از نظر فرد اثر بگذارد» (مهرنیا، ۱۳۸۵ ص ۲۰۷).

برای تشخیص جذابیت سازمان، از دید شخص، باید کلیه نتایجی را که از نظر او قابل دستیابی هستند، شناخت و همچنین ارجحیت هر یک از نتایج را از نظر او تعیین کرد. البته مردم همیشه سعی نمی‌کنند تلاش‌شان منجر به جذاب‌ترین نتایج گردد، زیرا جذابیت تنها عامل تعیین کننده نوع رفتار نمی‌باشد. اگر جذابیت تنها عامل بود تعداد

کمی از مشاغل توسط مقاضیان اشغال می‌شد. مثلاً به عقیده فلدمن «شخص اس برای ورود به سازمان‌های کوشش می‌کنند که حداقل امکان ورود برایشان وجود داشته باشد» (Feldman, ۱۹۸۳: p ۷۳).

از طرفی، حتی اگر سازمانی بخواهد خود را به طور واقعی به کارکنان جدید بشناساند، توفیق در این امر کار ساده‌ای نخواهد بود. اصولاً این امکان برای همه افراد وجود ندارد و یا عاقلانه بنظر نمی‌رسد که فرد کلیه اطلاعات مورد نیاز را خود جمع آوری کند. او در فرآیند انتخاب سعی در انجام دو موضوع دارد:

(۱) سعی می‌کند توجه سازمان را به نحوی جلب کند که پذیرفته شود.

(۲) سعی می‌کند اطلاعات مورد نیاز درباره سازمان را جمع آوری کند.

ممکن است همزمانی این دو اقدام باعث ایجاد تضاد در شخص شود. عقلانی خواهد بود اگر پذیریم که در این جستجو اشخاص بجای کسب حد مطلوب، با رسیدن به یک نقطه اقتناع کننده متوقف شوند. آنها معمولاً نمی‌توانند همه راهکارها را مورد توجه قرار دهند. همچنین اطلاعات کاملی درباره عواقب ناشی از راهکار انتخابی را در اختیار ندارند. یعنی فرآیند تصمیم‌گیری بجای بهینه‌ساز، راضی کننده است.

اعتبار اطلاعاتی که درباره سازمان به اشخاص می‌رسد بستگی به منبع آن، متفاوت است. احتمالاً بیانات مجریان استخدام، آژانس‌های کاریابی و آگهی‌های تبلیغاتی، برای جلب نظر مقاضیان شغل، نسبت به نظرات کارکنان فعلی و گذشته در این زمینه از اعتبار کمتری برخوردارند. بالاترین درجه اعتبار اطلاعات هنگامی است که منبع خبر از دوستان مقاضی باشد. «شواهدی نشان می‌دهد که دادن اطلاعات واقعی به مقاضیان ورود، به توانائی سازمان در استخدام نیروی انسانی مورد نیاز آسیب نمی‌رساند، علاوه بر آن، میزان ترک کار نیز کاهش می‌یابد. تحقیقات نشان می‌دهد، تعداد افرادی که با

داشتن اطلاعات واقعی درباره سازمان، وارد سازمان شده‌اند و در آن باقی مانده‌اند، ده در صد بیش از افرادی بوده است که به اطلاعات واقعی دسترسی نداشته‌اند» (معمارزاده، ۱۳۷۵ ص ۸۰). آنچه در دادن اطلاعات مهم است دادن اطلاعات متعادل در باره شغل و سازمان است. متقاضی بالقوه، باید بداند بعد از استخدام چه نوع کاری انجام خواهد داد. اطلاعات وی باید نشان دهنده شغل، محیط یا فرهنگ سازمان باشد. او باید از فرصت‌های موجود برای پیشرفت، حقوق اولیه، ساعت کار و جدول زمانی تعریفات تصور قابل قبولی داشته باشد. و از شباهت محیط عمومی گروه، و آنچه سازمان از او خواهد خواست و از راههای برخورد و مقابله احتمالی آگاه باشد.

RJP اثرات

اکثر مطالعات از نظریه انتظارات تحقق یافته (Met Expectation) سرچشمه می‌گیرند. برطبق این نظریه "RJP" انتظارات اولیه را کاهش می‌دهد. لذا هنگامی که کارکنان وارد سازمان شده، مشاهدات خود را با انتظاراتشان مقایسه می‌کنند، رضایت آنها افزایش پیدا می‌کند. رضایت بالا نیز به نوبه خود کاهش ترک کار را بدنبال خواهد داشت. به عبارت دیگر RJP متقاضیان را برای مقابله با چنین‌های ناخوشایند شغل آماده می‌سازد.

این نظریه را با عنوان Reality Shock نیز می‌شناسند. مطالعات انجام شده در این نگرش، اکثراً اطلاعات عینی شغل (طبیعت کار) و محیط کار (محل، دستمزد و غیره) را شامل می‌شوند. «فرضیاتی که به موجب آنها، استفاده از RJP به متقاضیان امکان می‌دهد انتخاب بهتر داشته، و در نتیجه عدم رضایت خود را کاهش دهنده و ترک کار آنها کاهش یابد، به طور وسیع پذیرفته شده‌اند. این پذیرش را می‌توان به مقالات وانوس (Wanous) پورتر (Porter) و استیرز (Steers) (1973) اسناد کرد.

اثر RJP در همه سازمان‌ها یکسان نیست. در یک مطالعه مشخص شد که بقایه شغلی در سازمان‌های غیر ارتشی بین ۵۰ تا ۸۰ درصد و در سازمان‌های ارتشی بین ۸۵ تا ۹۵ درصد بود. به نظر می‌رسد RJP در مورد شغل‌های پیچیده مؤثرتر است» (معمارزاده، ص ۹۲).

در تحقیقی که از ۱۹۹۳ تا ۹۵ میلادی در نیروهای مخصوص^۳ آمریکا در خصوص RJP انجام شده، آمده است: «اطلاعات جمع‌آوری شده از استخدام کنندگان و کارکنان استخدام شده قبل و بعد از دادن اطلاعات واقعی سازمان، نشان داد نظامیانی که دفترچه اطلاعات سازمان را دریافت نموده و مطالعه کرده بودند تمایل داشتند در پست‌های قوی‌تری کار کنند و در باره SF از دانش نسیبی بیشتری برخوردار باشند. به نظر می‌رسد پیش‌آگهی واقع گرایانه اطلاعات جدید و مهمی را که برای تصمیم‌گیری استفاده می‌شود، ارائه می‌دهد. مستولان و مقاضیان استخدام در مجموع عکس العمل مطلوبی داشتند» (Brooks & Evans, ۱۹۹۶ Abstract).

چگونگی کاربرد RJP

روش‌ها و نظرات مختلفی در کاربرد RJP وجود دارد که هر یک با معایب و محاسنی همراه می‌باشند. به عنوان مثال:

الف) آیا RJP باید در ابتدای فرآیند ورود اجرا شود یا در حین آن؟

چون در فرآیند ورود تعداد مقاضیان کاهش می‌باید، تأخیر در ارائه اطلاعات، معمولاً هزینه کمتری را تحمیل می‌کند. ضمن اینکه تعداد کمتری از اطلاعات منفی سازمان آگاه می‌شوند. مقابلاً دادن اطلاعات، در آغاز فرآیند ورود، به دلیل اینکه هزینه کوشش، در فرد ایجاد تعهد می‌نماید احتمال پذیرش شغل را بالا می‌برد.

ب) آیا بهتر است از شاغلین سازمان برای ارائه اطلاعات استفاده کرد یا از وسائل

کمکی مثل فیلم، دفترچه راهنمای غیره؟

عموماً بهره‌گیری از شاغلین دارای اعتبار بیشتری است، زیرا آنان مورد اعتماد ترند و اطلاعات‌شان تخصصی‌تر بوده، و بر طبق اصل شباهت، مورد علاقه بیشتر هستند. استفاده از این روش دارای معایبی نیز هست، مثلاً تضمینی نیست که مصاحبه تنظیم شده به عنوان مهم‌ترین مسئله مورد بحث تازه‌واردین قرار گیرد، ضمناً اینکه بیشتر جنبه غیر رسمی دارد. اما استفاده از وسائل کمکی مزیت قطعی، تصحیح و تنظیم دقیق مفادش را داشته و امکان کنترل بیشتری فراهم می‌کند.

پ) آیا باید به طریقی منظم و اصولی اطلاعات وسیعی را با نتایج قابل شمارش، جمع‌آوری کرد، یا شناخت باید به طریق پیش‌بینی نشده و سازمان نیافته انجام گیرد؟
استفاده از روش منظم و اصولی بهتر است لیکن هزینه آن از نظر پول و زمان زیاد است.

ت) آیا باید از RJP به عنوان وسیله‌ای برای پیشگیری از بروز مشکل استفاده نمود، یا پدیده‌ای درمانی به هنگام بیروز مشکل؟
هر دو جنبه آن می‌تواند مورد توجه باشد، اگرچه عموماً زمانی که میزان ترک کار افزایش پیدا می‌کند از RJP جهت درمان، استفاده وسیع‌تری می‌شود. که دارای مزایایی است از جمله:

- (۱) می‌توان موافقت مدیران سازمان را سریع‌تر کسب نمود.
- (۲) مورد استفاده و نتایج آن در داخل سازمان قابل مشاهده و ملموس است.
- (۳) چون ترک کار در سازمان‌ها مشکلی در خور توجه است. زمانی که بقاء شغلی نقصان پیدا کند RJP به عنوان وسیله برطرف کردن این نقیصه مورد توجه قرار می‌گیرد.

استفاده از روش درمانی به جای پیشگیری، دارای معایبی به شرح زیر نیز می‌باشد:

(الف) تا زمانی که مسئله بحرانی وجود نداشته باشد انگیزه‌ای برای شروع آن وجود ندارد.

(ب) فرصت کافی جهت طراحی و پیاده کردن آن قبل از بروز مشکل وجود ندارد.

(ج) تعهد و پایبندی مدیریت به آن کم است و به محض رفع مشکل، موضوع به فراموشی سپرده می‌شود.

(د) هنگامی که نرخ ترک کار پایین است RJP مؤثر نیست. به عبارتی روش سازمان در دادن اطلاعات به مقاضیان خوب عمل کرده است.

(ث) آیا بهتر است RJP ابتدا به صورت نمونه اجرا گردد یا به صورت بخشی از فرآیند استخدام و خطمنشی کلی، سازمان؟

روش نمونه مزایایی بدین شرح دارد:

۱) اشخاص و بودجه کمتری درگیر آن می‌شوند.

۲) به عنوان وسیله‌ای جهت آزمون کارآئی مناسب است.

استفاده از RJP به عنوان خطمنشی و بخشی از فرآیند استخدام دارای معایب زیر است:

۱) نتیجه تبعات انتخاب و مطالعه بر روی یک گروه از کارمندان، وجود ندارد. به عبارتی نباید افراد را به بهانه تحقیق از حقوق شان محروم نمود.

۲) اطلاعات بدست آمده از مطالعه یک نمونه قابل اعتماد نیست. بلکه RJP باید به طور وسیع و اصولی بکار گرفته شود تا نتایج آن نیز از قابلیت اعتماد و اطمینان برخوردار باشد.

(ج) آیا اطلاعات RJP باید جامع و گسترده باشد و یا فشرده و محدود؟
کاربرد اطلاعات جامع باعث می‌شود تمام ابعاد شغل برای مقاضی روشن شود و در ارائه، جامعیت آن حفظ گردد، همین طور خطر حذف برخی اطلاعات ضروری

وجود ندارد. این روش معاویی دارد که به عنوان محسن روش استفاده از اطلاعات محدود تلقی می‌گردد. مثلاً جدی‌ترین مشکلاتی که باعث ترک کار می‌شوند به راحتی توسط کارکنان متقاضی درک شده و از این طریق از انتشار اطلاعات اضافی نیز خودداری می‌شود و در نتیجه حفاظت اطلاعات آسان‌تر و امکان‌پذیر می‌باشد.

(ج) آیا باید اطلاعات منفی سازمان را هم در اختیار متقاضیان قرار داد؟

قرار دادن اطلاعات منفی باعث می‌شود که متقاضی شخصاً و آگاهانه در مورد انتخاب شغل تصمیم بگیرد. اما دو عیب نیز دارد؛ اولاً ممکن است تعداد زیادی از ورود به سازمان منصرف شوند. ثانیاً رقبای سازمان پی به نقاط ضعف آن ببرند.

چون اطلاعات هنوز بخشی مهم از محیط فیزیکی کار است، نمی‌توان هر نوع اطلاعاتی را فاش ساخت. در مطالعاتی که در زمینه RJP به عمل آمده، موردي مشاهده نشده است که در آن از اطلاعات با درجه منفی بالا استفاده شده باشد.

کارآیی، جذب و استخدام:

سازمان‌های عام‌المنفعه چون، آتش‌نشانی، پلیس و نیروهای مسلح تحت حمایت دولت بوده و انجام مأموریت آنها به هر قیمتی لازم است. به عبارتی اثربخشی در اولویت قرار دارد. لذا مفهوم کارآیی در این تحقیق، صرفاً در بخش انسانی آن فرض شده، که حاصل معدل نمرات ارزیابی دو سال تمونه، به علاوه میزان رضایتمندی از شغل و کیفیت نظامی گری^۴ آنان می‌باشد. برای اطلاعات بیشتر نگاه کنید به؛ مقاله «نقش کارکنان خلاق و

^۴- «رضایت شغلی احساس مطلوبیت یا نامطلوبیتی است که کارکنان نسبت به کار خود دارند» {لطفعلی‌خان} .{۳۹۸}

کیفیت نظامیگری عبارت است از: تطابق فرد با الگوی یک نظامی. «کارکنانی که دارای صفاتی؛ شجاعت و اطاعت از متفوق بوده، از انجام کارشان لذت می‌برند و به شغل خود می‌باهمانند می‌ورزند. به موقع در محل خدمت حاضر شده و بواسطه انجام وظیفه احساس غرور و افزایی می‌کنند. و بالاخره به پوشیدن لباس فرم خود افتخار

اجرایی در سیکل عمر سازمان‌های نظامی و جذب و استخدام داوطلبان" در فصلنامه مدیریت نظامی زمستان ۱۳۸۵.

عوامل مندرج در جدول زیر متغیرهای اثرگذار در کارآیی هستند که در تحقیق یافت شده، و در سه بخش؛ عوامل برون و درون سازمانی و فردی دسته بندی شده‌اند.

ردیف	عوامل برون	عوامل درون سازمانی	عوامل فردی کارکنان
۱	اقتصاد جامعه	آزمون‌های دقیق، پر محظا و مرتبط	آگاهی از واقعیت‌های سازمان
۲	ساخت نظام	ارزیابی عملکرد	آموزش و تحصیلات
۳	سیاسی حاکم	انگیزش کارکنان	احساس تأمین امنیت
۴	سیاست‌های	اهداف سازمانی	شغلی
۵	اجرایی	ایفای نقش‌های PAEI توسط مدیر	ارزش‌های خاص هر فرد
۶	قانون اساسی	بانزنستگی و مزایای از کار	بهره‌هوشی
۷	قوانين کار و استخدام	افتادگی پرداخت منصفانه (حقوق و مزايا)	تجربه کاری
۸	وجهه سازمان در جامعه	پیچیدگی بورکراسی	تصورات فرد از خویشتن
۹	وجهه شغل از دید جامعه	تأثیر در ترفیعات	تعهد سازمانی
۱۰	وضعیت و عملکرد رقبا	تبديل کاغذ بازی ستی به رایانه‌ای	توانایی‌ها خود مدیریتی فرد

می‌نمایند، افرادی متناسب با یک نظامی خوب می‌باشند. شخص فاقد صفات فوق را یک نظامی نامتناسب می‌نامیم» {برداشت ۲۱}.

		نظام پرداخت	۱۱
دانش و آگاهی شغلی	طبقه بندی شغل و شاغل	هماهنگ حقوق	۱۲
رضایت از کار	تکنولوژی و فناوری اطلاعات	هنچارهای جامعه	۱۳
رضایت خاطر	تمرکز یا تمرکز زدایی در	...	۱۴
روابط با گروه	تصمیم‌گیری		۱۵
همکاران	تناسب کارکنان خلاق و		
سازگاری فرد با سازمان	اجرایی		
سطح روحیه	تنظيم استانداردهای عملکرد		
سن و جنسیت	توسعة شغلی	۱۶	
شخصیت فرد	خشکی و انعطاف‌پذیری	۱۷	
طرز تلقی فرد	مقررات	۱۸	
میزان علاقمندی به شغل	درگیر کردن کارکنان در امور رفع تبعیضات	۱۹	
میزان ارزشمندی شغل	واگذاری یا سلب اختیار	۲۰	
میزان قدرت و نفوذ	ساختمان‌بندی صحیح نیروها	۲۱	
نژاد و مذهب	سبک رهبری	۲۲	
نیازهای فرد	سن سازمان روی منحنی عمر	۲۳	
ورزش و بازی‌های قهرمانی	شاخصه سalarی در انتساب	۲۴	
طبقه بندی شاغل	صرافت در پاسخگویی در ستاد	۲۵	
...	ضعف در مدیریت	۲۶	
	غنى سازی شغل	۲۷	
	فرصت‌های موجود برای پیشرفت	۲۸	
	فرهنگ سازمانی	۲۹	
	فضای کاری و تنوع کارکنان	۳۰	
	کار تیمی (گروهی)	۳۱	
	کاستن از کارهای موازی	۳۲	

	کیفیت آموزش	۳۳
	کیفیت زندگی کاری (QWL)	۳۴
	گرینش غلط	۳۵
	مدیریت مشارکتی	۳۶
	مراقبت‌های بهداشتی از کارکنان	۳۷
	مرخصی و زمان فراغت	۳۸
	نحوه طراحی مشاغل	۳۹
	نحوه مدیریت منابع انسانی	۴۰
	نظمی	
	و اگذاری پخشی از مالکیت به کارکنان	۴۱
	ویژگی‌های شغل	۴۲
	قوانین و دستورالعمل‌های استخدام	۴۳
	داخلی‌دستاوردها یا پاداش‌ها؛ خارجی (مادی، غیر مادی) داخلی (انجام کار، مأموریت، و توان انجام کار) و ...	۴۴

جدول ۲: متغیرهای اثر گذار در کارآیی کارکنان و سازمان

عوامل فوق را در دسته‌های دیگری نیز می‌توان گروه‌بندی کرد. مثلاً عوامل انگیزانشده، عوامل جبران خدمت و غیره. همچنین توجه نمایید که برخی از عوامل مذکور، کارآیی ذهنی و برخی کارآیی فیزیکی را افزایش می‌دهند. اما نتیجه نهایی هر دو ارتقاء راندمان کاری است.

على رغم بیش از هشتاد عامل فوق، تمرکز این مقاله روی نقش پیش‌آگهی واقع‌گرایانه قرار گرفته است.^۵ امید است معاونت‌های منابع انسانی سازمان‌های نظامی

^۵- در فصلنامه مدیریت نظامی، زمستان ۸۵ طی مقاله دیگری نقش کارکنان اجرایی و خلاق در سیکل عمر سازمان مورد بررسی و کنکاش قرار گرفت.

با تشکیل گروه کاری قوی بتوانند نقش همه عوامل را در جذب و استخدام متقارضیان مورد بررسی قرار دهند.

تجزیه و تحلیل داده‌ها:

برخورد تنگاتنگ مدیران و مسئولین با کارکنان، آنان را به میزان توقعات افراد زیر مجموعه که ناشی از دریافت اطلاعات ناکافی از واقعیت‌های شغلی و فضای کاری در بد و ورود به سازمان است آگاه می‌نماید. تعدادی از افراد ناراضی و مشکل ساز، هنگامی که مورد سوال واقع می‌شوند اظهار می‌دارند که متصدیان استخدام ایشان را گول زده‌اند و قول‌هایی به ایشان داده‌اند که عملاً واهی بوده است (این مسئله در فضای باز بسیاری از پرسشنامه‌های آزمودنی‌ها اظهار شده است). لذا سوال اول از مسئولین چنین بود: «به نظرتان کارکنان، قبل از ورود به سازمان، به چه میزان آگاهی‌های لازم و نسبتاً دقیقی از واقعیت‌های شغلی، فرهنگی، چگونگی خدمت، روابط درون سازمانی، فرهنگ سازمانی و غیره، دریافت می‌کنند؟ لطفاً کمی توضیح دهید».

کمتر از ٪۲۱	بین ۲۱ تا ٪۴۰	بین ۴۱ تا ٪۶۰	بین ۶۱ تا ٪۸۰	بین ۸۱ تا ٪۱۰
----------------	------------------	------------------	------------------	------------------

پرسش فوق برای آگاهی از میزان چنین کارکناني مطرح گردید. بنا به داده‌های به دست آمده، به اعتقاد مسئولین، اکثر آزمودنی‌ها یعنی ٪۷۷/۹ دارای اطلاعات "کم و خیلی کم" از این واقعیت‌ها بودند. ۱۰/۳٪ نیز دارای اطلاعات "متوسط"، و فقط ۱۲/۸٪ از آگاهی "زیاد و خیلی زیاد" برخوردارند.

دومین سوال از مسئولین چنین بود:

«RJP» عبارت است از دادن آگاهی از واقعیت‌های سازمان به متقارضیان استخدام قبل از ورود به سازمان. در این روش سازمان اجازه می‌دهد فرد

تشخیص دهد که آبا بین نیازش و محیط سازمان سازگاری وجود دارد یا خیر؟ به این منظور سازمان اطلاعات لازم را قبل و یا در طی استخدام به فرد می‌دهد. همچنین سازمان به اطلاعات مورد نیاز از شخص دست پیدا می‌کند. به نظرتان ما چقدر در این امر موفق بوده‌ایم؟ »

کمتر از ٪۲۱	بین ۲۱ تا ٪۴۰	بین ۴۱ تا ٪۶۰	بین ۶۱ تا ٪۸۰	بین ۸۱ تا ٪۱۰۰
----------------	------------------	------------------	------------------	-------------------

پاسخ‌ها همانند سؤال قبل معادل گذاری شد و نتیجه زیر به دست آمد: بیشتر داوطلبان به هنگام استخدام و در مسیر گزینش از آگاهی کمی نسبت به سازمان برخوردار شده‌اند. بنا به اظهار مستولان ٪۸۹/۷ از متضاضیان به اندازه کافی و لازم با واقعیت‌های درون سازمان آشنا نشده‌اند. به عبارتی آنچه در ذهن داشتند و به آنان گفته شده بود با آنچه که عملاً دیده و لمس نموده‌اند تفاوت فاحش دارد.

در داده‌های فوق اندکی بیش از ۱۰ درصد مستولین به موفقیت بالاتر از ٪۶۱ اشاره نموده‌اند که رقم قابل اعتمادی است. میانگین ۲/۱۵ و میانه ۲ حاکی از آن بود که اکثر متضاضیان از آگاهی‌های لازم نسبت به سازمان بی‌بهره بوده‌اند. چنانکه بالاترین فراوانی با ٪۳۵/۹ مؤید موفقیت بین ۲۱ تا ٪۴۰ سیستم جذب و استخدام در امر رساندن اطلاعات لازم بوده است. جمع‌بندی دو پرسش در مورد آگاهی کارکنان، نمودار مربوطه و آزمون پاسخ‌ها را ذیلاً می‌بینید:

تأثیر آگاهی از واقعیت های سازمان قبل از ورود، در کارآیی کارکنان نهایا ...

۷۱

آگاهی کارکنان	آگاهی کم	خیلی کم	کم	ناحدی	زياد	خیلی زياد	جمع ردیف	شناخت مورد نظر
سوال اول	۱۴	۱۶	۴	۳	۲	۲۹	۲۹	میزان آگاهی های لازم ...
سوال دوم	۱۲	۱۴	۹	۳	۱	۳۹	۳۹	موقیت در دادن آگاهی
جمع ستون	۲۶	۳۰	۱۳	۶	۲	۷۸	۷۸	جمع ستون ها
میانگین	۱۳	۱۵	۷/۵	۳	۱/۵	۳۹	۳۹	میانگین ستون ها
درصد میانگین	۳۳/۳	۲۸/۵	۱۶/۷	۷/۷	۳/۸	۱۰۰	۱۰۰	درصد میانگین ستون ها

جدول ۳: جمع بندی پاسخ های مستولین در مورد میزان آگاهی داده شده

میانگین میانگین های دو سوال فوق ۲/۱ می باشد، که حاکی از اطلاع در محدوده "کم" از سازمان، قبل از ورود است.

اگر حداقل اطلاعات مورد نیاز داوطلبان استخدام برای کار در سازمان را 50% فرض کنیم، باید ستون وسط که جمع آن $16/7$ درصد است را به دو قسمت نموده و ماحصل را با دو ستون مجاور راست و چپ اضافه نماییم. بدین ترتیب $80/15\%$ نمونه اعتقاد دارند که آگاهی کارکنان برای استخدام کمتر از 50% می باشد. کمتر از 20% نمونه این آگاهی را بیش از 50% می دانند.

اینک به تحلیل پاسخ آزمودنی های تحقیق می پردازیم،
به آزمونی ها شش سوال به شرح زیر در رابطه با میزان آگاهی های قبل از ورود داده شد. و همراه با دو سوال فوق، تحلیل گردید.

«در سوال اول پرسیده شده که؛ پدر شما چه کاره بوده، یا هست؟

آیا تمایل داشتید شغل پدرتان را دنبال کنید؟ بلی خیر

در این سوال فرض شده آگاهی کارکنانی که پدرشان نظامی بوده نسبت به مشاغل نظامی، بیش از سایرین باشد. همچنین فرزندان کارکنان دیگر نیروهای مسلح، از جمله کارکنان وزارت دفاع و نیروهای انتظامی "تا حدی" آگاه باشند. دیگر مشاغل دارای آگاهی کمتری فرض شده‌اند.

نسبت‌ها به ترتیب٪۲۰	فراآنی نظامی	فراآنی تجمعی	فراآنی	فراآنی نسبی
کشاورز	۱۸	۱۸	۱۸	٪۲۰
کارمند دولت	۳۲	۱۴	۱۴	٪۱۵/۶
معلم یا دبیر	۴۲	۱۰	۱۰	٪۱۱/۱
شغل آزاد	۵۱	۹	۹	٪۱۰
نظامی	۶۰	۹	۹	٪۱۰
و. دفاع (۱) انتظامی (۲)	۶۳	۳	۳	٪۲/۳
کارگر ساده	۶۸	۵	۵	٪۵/۶
کارگر فنی و ماهر	۷۳	۶	۶	٪۶/۶
مهندس(مشاور و کشاورزی)	۷۴	۲	۲	٪۲/۲
فروشنده	۷۹	۵	۵	٪۵/۶
راننده و مکانیک	۸۲	۳	۳	٪۳/۳
معمار و پیمانکار	۸۶	۳	۳	٪۳/۳
ساختمانی	۹۰	-	-	٪۳/۳
حسابدار (۱) بدون پاسخ (۲)				۱۰۰٪ درصد
جمع ستون‌ها	۹۰	-	-	

جدول شماره ۴: شغل پدران اعضای نمونه

در راستای RJP به تحلیل سؤال دوم می پردازیم. در این پرسش آمده است:

«چگونه با خبر شدید که نیروی هوایی داوطلب استخدام می کند؟»

از طریق؛

عده کثیری از طریق جراید، و دفترچه راهنمای کنکور، و تعدادی با توصیه بستگان یا دوستان با خبر شده بودند. با توجه به اینکه اطلاع از طریق جراید یا دفترچه کنکور معمولاً بیانگر آگاهی از اوضاع واقعی سازمان نیست به این گروه امتیاز ۱، و به آنان که به توصیه بستگان یا دوستان اقدام به ثبت نام نموده اند ۳ امتیاز داده شد تا در محاسبات کلی اعمال گردد. بنا بر تحلیل داده ها، ۹۲٪ از کارکنان هنگام استخدام از وضعیت داخل سازمان و جریاناتی که به آن اشاره شد نا آگاه بوده اند.

سؤال سوم: «آیا آنچه قبل از ورود به سازمان در ذهن داشتید با واقعیات فعلی تطابق دارد؟

خیلی زیاد زیاد تاحدی کم خیر لطفاً مختصری هم توضیح دهید.»

در این سؤال میزان آگاهی کارکنان نسبت به ذهنیت آنان پس از ورود به سازمان سنجیده شد. نزدیک به ۷۸٪ صراحتاً اظهار داشتند که هیچ مطابقتی بین ذهنیت ایشان و واقعیات سازمان وجود نداشته و ۱۵٪ تاحدی، ۵٪ خیلی زیاد، و تنها ۱٪ تطابق زیاد داشتیم. در تطابق کم "فراوانی صفر بود. که نتیجه نشان دهنده نا آگاهی اکثر کارکنان از واقعیات سازمان، به هنگام جذب می باشد.

در چهارمین پرسش آمده است: «آیا قبل از استخدام به طور کلی می دانستید چه نوع کاری را انجام خواهید داد؟ شغل، محیط یا فرهنگ سازمان چگونه است؟» بلی تاحدی خیلی کم خیر

در جمع‌بندی پاسخ‌ها بیش از ۵۵٪ از وضعیت محیط و فرهنگ سازمان، و این که چه کاری بر عهده خواهند داشت، کاملاً بی اطلاع بوده، ۱۴٪ خیلی کم اطلاعات داشته، نزدیک به ۱۸٪ تا حدی آگاه و حدود ۱۲٪ هم گزینه "بلی" را انتخاب نمودند. میانگین، پائین‌تر از "خیلی کم" مد و نما عدد یک را نمایش دادند.

سوال پنجم بلافاصله بعد از سوال قبل بدین شکل ارائه شد:
 «وآیا از فرصت‌های موجود برای پیشرفت، حقوق اولیه، ساعت کار و جدول زمانی ترفیعات، شباهت محیط عمومی گروه، و آنچه سازمان از شما خواهد خواست تصور قابل قبولی داشتید؟»

کاملاً بلی تاحدی خیلی کم خیر لطفاً توضیح مختصری نیز بدھید.

در پاسخ ۵۴٪ با انتخاب گزینه "خیر" اظهار بی اطلاعی کامل نموده، ۱۶٪ گزینه "خیلی کم"، ۱۷٪ "تاحدی" ۱٪ "بلی" و حدود ۱۰٪ هم "کاملاً" را علامت زده بودند. که میانگین پاسخ‌ها با ۱/۹۶، میانه و نما با عدد "یک" بیانگر اطلاعات خیلی کم نمونه می‌باشدند.

تعداد قابل ملاحظه‌ای نیز در توضیح خواسته شده، از گول خوردن یا سرخورده شدن اظهار گلایه نمودند. که مطالب مهم و قابل بهره‌برداری به مبادی ذیربطر ارجاع شد.

برای افزایش دقت نتیجه، سعی شد تا حد امکان سوالات بیشتری مطرح گردد. تا مسئله RJP از جنبه‌های مختلف مد نظر قرار گرفته و تقاطع اطلاعات بر روایی و اعتبار بیفزاید. لذا در ششمین سوال به شکلی دیگر از آزمودنی‌ها پرسیده شد که: «قبل از ورود به خدمت تا چه حد با کار در ارتش و بخصوص نهادها آشنایی داشتید؟»

برای این سؤال بسته ده پاسخ به شرح زیر در پرسشنامه ارائه شد:

در مورد نحوه استخدام: چیزی نمی‌دانستم کم می‌دانستم آکاهی خوبی

داستن

مجموعه سوالات فوق میزان آگاهی داوطلب را در شفوق مختلف نشان می‌دهد. که
معدل آنها می‌تواند میزانی برای ارزیابی آگاهی شخص باشد. لذا به منظور ارزیابی
جواب‌ها، به گزینه "چیزی تمی داشتم" ۱ امتیاز، "کم می‌دانستم" ۲ و "آگاهی خوبی
داشتم" ۳ امتیاز داده شد. نتیجه تجمعی امتیازات به شرح جدول به گروه تعلق گرفت.
بالاترین امتیاز قابل حصول از مجموعه پاسخ‌ها می‌توانست برابر با ۳۰ و کمترین امتیاز
معادل ۱۰ باشد. که با امتیازات حاصل از سایر پرسش‌ها به نسبت، در نتیجه گیری کلی
محاسبه شد. به توزیع گروهی در جدول توجه نمایید:

امتیازات	میزان آگاهی	فراوانی نسبی	فراوانی	فراوانی ن. تجمعی
۱۰ تا ۱۳	نا آگاه	۲۳/۳	۲۱	۲۳/۳
۱۴ تا ۱۷	کم آگاه	۲۴/۴	۲۲	۴۷/۸
۱۸ تا ۲۱	نیمه آگاه	۳۳/۳	۳۰	۸۱/۱
۲۲ تا ۲۵	آگاه	۱۲/۲	۱۱	۹۳/۳
۲۶ تا ۳۰	خیلی آگاه	۷/۷	۶	۱۰۰/۰
جمع		٪ ۱۰۰/۰	۹۰	$\chi^2_{df=4} = 20.111$

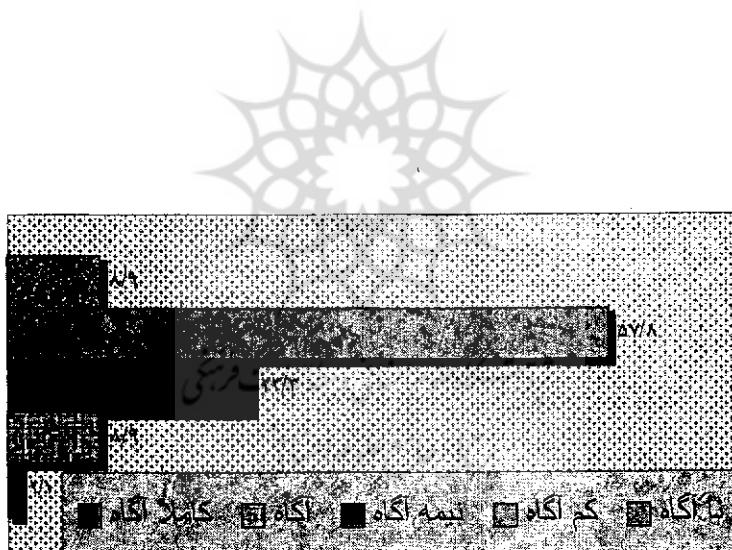
جدول شماره ۵: امتیازات داده شده به سؤال ششم

در توزیع فردی، جمع امتیازات ۱۵۷۸، میانگین آن ۱۷/۵۳، میانه ۱۸ و نما را نشان می‌دهد. که نشانگر آگاهی متوسط است. این مسئله در توزیع گروهی نیز کاملاً مشهود می‌باشد. چنانکه می‌بینیم بیشترین فراوانی با ۳۳/۳% به گروه ۱۸ تا ۲۱ یا "نیمه آگاه" و کمترین فراوانی با ۶/۷% به "خیلی آگاه" تعلق دارد. همچنین میانگین میانگین ۲/۵۴ در مجموع بیانگر آگاهی زیر متوسط است.

اینک برای نتیجه‌گیری کلی، از شش سؤال فوق مجموع امتیازات همه پرسش‌ها را یکجا تحلیل نموده، ببینیم وضعیت نهایی آگاهی کارکنان قبل از ورود به سازمان از دید خودشان در چه سطحی بوده است. بدین منظور امتیازات پنج سؤال اول جمع شده و درصد آنها گرفته شد. همین عمل در مورد پرسش ششم به صورت جداگانه انجام، و نتیجه نهایی، با طبقه‌بندی امتیازات در جدول زیر به نمایش گذاشته شد.

وضعیت نهایی	فر اواد	ف.	ف. ن.	شاخص‌های مرکزی
ناآگاه = ۱	۸	۸/۹	۸/۹	میانگین = $\frac{۲/۳۶}{۲/۰۰} = ۰.۹$
کم آگاه = ۲	۰۲	۰۷/۸	۶۶/۷	میانه = ۲
نیمه آگاه = ۳	۲۱	۲۳/۳	۹۰	مد نما = ۲
آگاه = ۴	۸	۸/۹	۹۸/۹	$\chi^2_{.05}, 4 = 91.889$
کاملاً آگاه = ۵	۱	۱/۱	۱۰۰	جمع امتیازات ۲۱۲
جمع ستون‌ها	۹۰	۱۰۰/۰	-	

جدول شماره ۶: وضعیت کلی آگاهی قبل از ورود نمونه

شکل ۳: نمودار وضعیت کلی آگاهی قبل از ورود نمونه مستخرج از جدول فوق

نتیجه فراوانی اطلاعات فوق، با میانگین حدود ۲۳۶، میانه و نما ۲ همگی معدل آمار را در محدوده "کم آگاه" نشان می‌دهند. که نشانگر عدم آگاهی لازم نسبت به مسائل تأثیرگذار درون سازمان توسط فرد داوطلب استخدام می‌باشد.

اطلاعات بدست آمده از نمونه با نتیجه دو سوال مسئولین، کاملاً مطابقت دارد و لذا از این منظر روایی آن تأیید می‌شود.

علیهذا به منظور آزمون تعمیم نتیجه بدست آمده به جامعه کل، کارکنان فوق به دو گروه تقسیم شدند، گروه "ناآگاه، کم آگاه و نیمه آگاه" و گروه "آگاه و خیلی آگاه".
بدین صورت خواهیم داشت:

$$\text{کم آگاه } P_{\text{کم آگاه}} = \frac{9}{90} = 0.10 \quad \text{و گروه بعد آگاه } P_{\text{آگاه}} = \frac{81}{90} = 0.90$$

درصد از نمونه ناآگاه، کم آگاه یا حد اکثر نیمه آگاهند و ۱۰٪ بقیه خیلی آگاه یا آگاه هستند. همانطور که اشاره شد، به علت شرایط فعلی جذب و استخدام تنها یک نفر با آگاهی کامل در نمونه داشتیم.

برای آزمون قابلیت تعمیم نتیجه، با استناد به اطلاعات فوق، و اطمینان از اینکه میزان آگاهی در کلیه اعضای جامعه آماری همین حدود است. (به عبارت دیگر نتیجه حاصله قابل تعمیم به کل جامعه است) از آزمون آماری "نسبت موفقیت در یک جامعه" در چهار گام زیر استفاده شده است. در این آزمون P نسبت موفقیت بدست آمده از مطالعه نمونه و P_0 نسبت موفقیت مورد ادعا در جامعه می‌باشد.

گام یک - فرض‌ها:

H_1 : بیش از ۷۵٪ جامعه از آگاهی لازم نسبت به واقعیت‌های درون سازمان، در هنگام استخدام بی بهره هستند. یعنی $P > 0.75$

H_0 : مساوی یا بیش از ۷۵٪ جامعه از آگاهی لازم نسبت به واقعیت‌های درون سازمان، در هنگام استخدام بهره‌مند هستند. یعنی $P \leq 0.75$

گام دو - محاسبه آماره آزمون:

برای این نمونه ۹۰ نفره از توزیع Z مطابق فرمول استفاده شده

می‌دهد:

نتیجه

که

$$Z_{\sigma} = \frac{\bar{P} - P_0}{\sqrt{\frac{P_0(1-P_0)}{n}}}$$

$$Z = \frac{0.90 - 0.75}{\sqrt{\frac{0.75(0.25)}{90}}} = \frac{0.15}{0.04564} = 3.286$$

گام سه - محاسبه آماره بحرانی (جدولی):

در آزمون، سطح اطمینان ۹۵٪ در نظر گرفته شده است. لذا مقدار α (سطح خطا) برابر $= 0.05$ می‌باشد. با توجه به فرض H_1 آزمون یک دنباله راست است مقدار آماره بحرانی از جدول برابر است با: 1.64

گام چهار - تصمیم‌گیری:

چون مقدار آماره محاسبه شده $Z_{0.05} = 3.286$ در منطقه H1 قرار می‌گیرد فرض H_0 رد می‌شود. به عبارت دیگر می‌توان گفت بیش از ۷۵٪ جامعه نیز در بد و ورود نسبت به سازمان دارای آگاهی لازم نبوده‌اند.

نظر به اینکه درصد موجود در طبقات "خیلی آگاه" (۱۱٪) و "آگاه" (۸٪) برای انجام آزمون‌های آماری پاسخگو نیست، و لذا به نتایج قابل اعتماد نخواهیم رسید، لذا از آزمون این متغیر صرفنظر می‌شود.

نتیجه تحقیق:

نتیجه بررسی سوالات مستولین و آزمودنی‌ها بیانگر آن بود که اکثریت فریب به اتفاق نمونه به هنگام استخدام از آگاهی‌های کمی نسبت به واقعیت‌ها و مسایل درون نهادها برخوردار شده‌اند. به طوریکه بیش از ۵۷٪ در گروه "کم‌آگاه" و ۲۳٪ در گروه "تیمه‌آگاه" قرار گرفته و تنها حدود یک درصد دارای آگاهی "خیلی بالا" بود. نزدیک به ۹٪ نمونه هم در گروه "آگاه" و به همین میزان در گروه "نا‌آگاه" قرار داشتند. ضمناً تعدادی از آزمون شوندگان در پاسخ به بخش باز سوالات از عدم آگاهی خود و تفاوت فاحش بین تصورات قبل از استخدام و شرایط حاضر اظهار گلایه‌مندی کرده و مدعی بودند که فریب اطلاعات نادرست هنگام ورود را خورده‌اند.

علی‌ایحال در رابطه با پاسخ به سوال و فرضیه تحقیق، ذکر این مسئله ضروری است که؛ به دلیل تعداد قلیل افراد با آگاهی "خیلی بالا" و "بالا" در میان نمونه که ناشی از عملکرد جذب نهادها بوده است، احتمالاً اثر درستی از این متغیرها را در کارآیی نداشته و بررسی روی سه متغیر دیگر یعنی؛ آگاهی "متوسط"، "کم" و "خیلی کم" سبب نتیجه‌گیری دقیقی نسی شد. با این حال نتیجه کلی حاکی از آن است که سطح آگاهی آزمودنی‌ها نسبت به مسائل نیرو قبل از ورود به سازمان، با میزان کارآیی آنان همبستگی منفی با شدت ۰/۲۵ دارد، که درستی آن زیر سوال است.

توصیه:

اگر چه به دلیل نقص آماری در نمونه، در مورد متغیر سطح آگاهی افراد، به نتیجه نرسیدیم لازم است حداقل در یک دوره استخدامی به عنوان گروه آزمایش، آگاهی‌های کافی از وضعیت واقعی خدمت نظامی و اوضاع سازمان، به داوطلبان داده شود تا بتوانند با داشتن این آگاهی تصمیم صحیح اخذ نمایند. سپس در تحقیقی مستقل، با دقت بیشتر میزان کارآیی این دوره را در یگان خدمتی با کارکنانی که به روش معمول از اوضاع

سازمان مطلع شده‌اند مورد مقایسه و آزمون قرار داد. و نتیجه گرفت که، آیا این کارکنان میل و رغبت بیشتری به کار داشته و احساس ناخوشایندی که منجر به کم کاری، بی تفاوتی و در نهایت رهایی از سازمان شود در ایشان کاهش یافته است یا خیر. ضمناً از آنجا که بیشترین کارکنان از خانواده کارمندان و کشاورزان هستند لازم است این گروه به عنوان منبع اصلی تأمین نیرو، هدف تبلیغ قرار گیرند.

منابع:

- ۱- جزئی نسرين (۱۳۸۴) "مدیریت منابع انسانی" چاپ چهارم نشر نی.
- ۲- دستورالعمل "تأمین نیروی انسانی ارتش جمهوری اسلامی ایران" از منابع تأمین
- ۳- مدرک "پژوهه رسالت" کمیته گرینش و استخدام - سماجا
- ۴- مشیری سیاوش (۱۳۷۹) "کارمندیابی، جذب، گرینش و استخدام نیروی انسانی مورد نیاز نهادجا" پایان‌نامه کارشناسی ارشد، تهران دانشکده فرماندهی و ستاد ارتش (دافوس).
- ۵- معمارزاده، غلامرضا- پایان‌نامه دکتری "عوامل مؤثر بر انگیزه فرد برای ورود به سازمان" دانشگاه آزاد اسلامی ۱۳۷۵
- ۶- مهرنیا، احمد. (۱۳۸۵) پایان‌نامه دکتری "تدوین استراتژی جذب منابع انسانی نهادجا" دانشگاه عالی دفاع ملی.
- ۷- میرسپاسی ناصر (۱۳۷۸) مقاله "شخصیت و شغل" مجله دانش مدیریت شماره ۴۴ چکیده.
- 8- Colin S. Gray Geopolitics, Geography and Strategy (1999) Frank Cass Publisher. "Benjamin Lambeth Air power, Space power and Geography" ترجمه مقاله: احمد مهرنیا
- 9- Feldman D.C. Arnold H. J. Managing Individual and group behavior in Organization Mc. Grawhill, Book Co. 1983

10- Judith E. Brooks; Wayne E. Evans; Evaluation of a Realistic Job Preview for U.S. Army Special Forces ARMY RESEARCH Inst. for the behavioral and social sciences Alexandria VA.

<http://www.stormingmedia.us/41/4127/A412713.html>

11- Realistic Job Previews as part of an integrated pre-employment selection process. www.bigby.com/slctsatsatellite/rjpss.htm

English summary:

Realistic Job Preview (RJP) effects in efficiency of I.I.R. Air Force employees

Many factors are affected to the Efficiency of an organization. Which, more than 80 titles has been identified in a research related to the employee, working in Iranian Islamic Republic Air Force (IIRAF).

In this article we tried to check the effect of “R J P” as part of an integrated pre-employment selection process, for the employees who working in operational tasks, like fighter pilots, fire fighters, rescue men and similar jobs, to improve their “efficiency” as an important factor for a military organizations Combat Readiness.

A Realistic Job Preview is any part of the selection process that gives the applicant a clear idea of what it will be like to work at the job if they are hired. The preview typically happens early in the selection process.

The purpose of the RJP is to give the candidate as much information about the job as possible so that they can make an informed decision about their suitability for the job. In order for the RJP to be successful, it must objectively outline not only the positive aspects of the job, but also the potentially negative or unique aspects of the job as well.

For example; it should include information regarding shift work, special characteristics of the job, hours, salary, encouragement & punishment system, specific requirements, a "typical" day on the job, etc.

Because in the sample group there wasn't enough number of informed employees about their job and organization, we couldn't achieve a reliable Result in this research. So suggesting arranging a new research with a group of well-informed volunteers.

Key words: Selection and Recruitment, Realistic Job Previews (RJP), efficiency, Air Force.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی